

**Zestawienie działań niezbędnych dla realizacji przyjętego przez Zjazd
Programu Działania Polskiej Izby Biegłych Rewidentów w latach 2019-2023**

I) W odniesieniu do ustawy z dnia 11 maja 2017 r. o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz o nadzorze publicznym (dalej: UoBR):

Podjęmowanie przez Krajową Radę Biegłych Rewidentów (KRBR) działań na rzecz uwzględnienia przy kolejnej nowelizacji UoBR następujących zmian i uzupełnień, w stosunku do wersji UoBR obowiązującej w dniu IX KZBR:

- 1) wprowadzenie szczegółowych zasad ustalania wynagrodzenia za czynności rewizji finansowej;
- 2) dodanie do art. 2 UoBR poniższej definicji:
„32) badanie wspólne – należy przez to rozumieć badanie przeprowadzane przez dwie, niezależne od siebie i niepowiązane osobowo i kapitałowo firmy audytorskie wpisane na listę firm audytorskich, o której mowa w art. 57 ust. 1 UoBR, z których przynajmniej jedna z nich jest jednostką mikro lub małą w rozumieniu ustawy o rachunkowości, nienależącą do tej samej sieci, a biegli rewidenty w nich zatrudnieni nie są aktualnie lub nie byli w ostatnich 5 latach pracownikami firm należących do tej sieci lub innej jednostki z nią powiązanej osobowo lub kapitałowo.”;
- 3) dodanie w UoBR nowego art. 69a w brzmieniu:
„69a.1. Badaniem wspólnym objęte są sprawozdania finansowe banków krajowych, zakładów ubezpieczeń i zakładów reasekuracji, grup kapitałowych spełniających kryteria dużej jednostki, określone w art. 2 ust. 8 UoBR, grup kapitałowych, oraz podmiotów, w których jednostką dominującą jest spółka Skarbu Państwa. Wyboru firm audytorskich przeprowadzających badanie wspólne dokonuje organ zatwierdzający sprawozdania finansowe.
2. Firmy audytorskie przeprowadzające badanie wspólne zobowiązane są do złożenia wspólnego sprawozdania z badania, a także innych wspólnych sprawozdań składanych komitetowi audytu, zarządowi bądź innym organom. W przypadku różnicy zdań każda firma audytorska przedstawia swoją opinię w osobnym punkcie sprawozdania z badania wraz z uzasadnieniem różnicy zdań. Firmy audytorskie ponoszą solidarnie odpowiedzialność za wydaną opinię z badania.
3. Każda firma audytorska uczestnicząca w badaniu wspólnym powinna otrzymać od 40% do 60% całkowitego wynagrodzenia z tytułu badania.”;
- 4) w art. 26 UoBR – uzupełnienie wykazu organów Polskiej Izby Biegłych Rewidentów (PIBR) o Krajowego Rzecznika Praw Biegłych Rewidentów.
W konsekwencji należy zmienić art. 29 UoBR – Krajowy Rzecznik Praw Biegłych Rewidentów powinien być wybierany przez Krajowy Zjazd Biegłych Rewidentów.”;

- 5) podejmowanie działań na rzecz wyeliminowania z UoBR zapisów, dotyczących spraw wewnątrzorganizacyjnych (których miejsce powinno być wyłącznie w Statucie), a w szczególności:
  - a) tworzenia i likwidacji Regionalnych Oddziałów PIBR (RO) (art. 23 ust. 2 i inne);
  - b) zasad wyborów do organów PIBR (art. 24 i inne);
  - c) kadencji organów, siedziby PIBR (art. 26 ust. 2 -5);
  - d) terminów zwoływania Krajowego Zjazdu Biegłych Rewidentów (KZBR), wyborów podczas KZBR (art. 27);
  - e) liczby członków poszczególnych organów, konstituowania się tych organów oraz trybu procedowania przez te organy (art. 31-37);
  - f) zadań prezesa KRBR (art. 31 ust.4);
- 6) podejmowanie działań na rzecz:
  - a) zmniejszenia restrykcyjności kar dyscyplinarnych i administracyjnych, a w szczególności:
    - odstąpienie od ogłaszania na stronie internetowej orzeczeń o ukaraniu karą dyscyplinarną upomnienia bądź kary pieniężnej;

II) w odniesieniu do ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości i innych przepisów – podejmowanie przez KRBR działań na rzecz zmian w przepisach, dotyczących:

- 1) rozszerzenia kręgu podmiotów zobowiązanych ustawowo do badania lub przeglądu sprawozdań finansowych – w celu zapewnienia bezpieczeństwa obrotu gospodarczego (np. o jednostki korzystające z dotacji państwowych);
- 2) wprowadzenia obowiązku formalnego, uproszczonego weryfikowania przez biegłych rewidentów sprawozdań finansowych oraz ewidencji księgowej jednostek nie podlegających obowiązkowemu badaniu, w tym zarządców wspólnot mieszkaniowych, syndyków, likwidatorów i komorników;
- 3) wyłączenia usług w zakresie czynności rewizji finansowej, świadczonych przez biegłych rewidentów, z przepisów o zamówieniach publicznych;

III) w odniesieniu do pozostałych zagadnień:

Dbłość o profesjonalizm i wysoki poziom usług biegłych rewidentów oraz dbłość o interesy zawodowe:

- 1) szczegółowe zdefiniowanie (w tym opracowanie odpowiednich wskaźników) zapisów art. 66 ust. 3 i 4 UoBR w zakresie czynnego udziału biegłego rewidenta w przeprowadzaniu badania oraz przeznaczania wystarczającej ilości czasu przez niego na badanie. Wprowadzenie do stosowania uchwałą KRBR zasad mających na celu zwiększenie wiarygodności i jakości badań sprawozdań finansowych (kompetencje – art. 30 ust. 2 pkt 3 w powiązaniu z ust. 4 UoBR);
- 2) podjęcie działań zmierzających do ustalenia minimalnych wynagrodzeń za usługi realizowane przez biegłych rewidentów, w tym z wykorzystaniem doświadczeń innych państw Unii Europejskiej;

- 3) ustalenie zasad monitorowania rynku usług audytorskich oraz ich realizacja, w tym wnioskowanie o podjęcie skutecznych działań przez KRBR;
- 4) rozszerzenie zadań Komisji ds. etyki przy KRBR poprzez wprowadzenie działań oraz regulaminu funkcjonowania Komisji, w tym m.in.:
  - a) przeprowadzenie analiz wśród firm audytorskich odnośnie m.in. pracochłonności i udziału biegłego rewidenta w badaniu i wykorzystanie wyników analiz do zaprojektowania wskaźników jakości, które będą także stanowiły podstawę do kalkulacji cen za badanie jako wyznacznik,
  - b) wdrożenie instytucji "sygnalisty" oraz opracowanie procedur rozpatrywania przesyłanych informacji,
  - c) przeprowadzenie badań wśród firm audytorskich mających na celu oszacowanie średniego czasu wykonywania czynności rewizji finansowej podczas badań oraz wykorzystanie wyników badań do zaprojektowania wskaźników jakości,
  - d) przedstawienie KRBR propozycji uchwały dotyczącej obligatoryjnego stosowania wskaźników jakości, a w przypadku zatwierdzenia poprzez uchwałę KRBR zasad stosowania wskaźników jakości, monitorowanie jej stosowania poprzez wypracowane procedury i przyjęte w odpowiednich zapisach w regulaminie Komisji ds. etyki,
  - e) promocja działań Komisji ds. etyki zarówno wśród biegłych, jak i w otoczeniu biznesowym.

Wypracowanie i zastosowanie w praktyce procedur, polegających na analizowaniu przez Komisję ds. etyki KRBR stosowania przez firmy audytorskie ww. wskaźników, a w stwierdzonych przypadkach stosowania wskaźników odbiegających od średnich (oprzeć się w tym zakresie np. na wypracowanych wskaźnikach jakości i stawkach dla biegłych) – wnioskowanie przez Komisję ds. etyki do Krajowego Rzecznika Dyscyplinarnego o wdrażanie w takich przypadkach postępowań dyscyplinarnych;

- 5) kreowanie popytu na usługi biegłych rewidentów poprzez:
  - a) stworzenie – na bazie uzgodnionych procedur – produktów, które mogłyby być oferowane przez wszystkich biegłych rewidentów, np.
    - usługa audytu procesów księgowych (skierowana do zarządów – a nie właścicieli – firm, chcących sprawdzić prace swoich księgowych),
    - usługa audytu efektywności księgowości (z głównym naciskiem na poprawienie efektywności i kosztochłonności prac księgowych, w powiązaniu z informatyką),
  - b) działalność promocyjną – w różnych formach – np. w formie organizowanych w kołach biznesowych (klub dyrektorów finansowych itp.) spotkań, podczas których można by w odpowiedni sposób (case study) wskazywać na skutki błędów księgowych oraz praktyk tzw. kreatywnej księgowości, wykazując niezbędną usługę biegłego rewidenta;
- 6) w związku z porozumieniem podpisanym z Najwyższą Izbą Kontroli – uzgodnienie możliwości realizacji na rzecz NIK zleceń przez biegłych rewidentów; nawiązanie analogicznej współpracy z Krajową Radą Regionalnych Izb Obrachunkowych;
- 7) stworzenie i rozpropagowanie na stronach RO istnienia regionalnych list biur rachunkowych, których właścicielami/współpracownikami są biegli rewidenty;

- 8) niezwłoczne opracowanie przez nową KRBR nowego regulaminu organizacyjnego Biura PIBR, uwzględniającego aktualne uwarunkowania oraz wnioski z analizy, zawarte w opracowaniu „Krajowa Izba Biegłych rewidentów – analiza instytucjonalna, Maj 2016 r.”, sporządzonym przez Centre for Financial Reporting Reform (CFRR) Governance Global Practice, The World Bank (http://siteresources.worldbank.org/EXTCENFINREPREF/Resources/KIBR_IA_report_pl.pdf);
- 9) zmiana roli Centrum Edukacji Polskiej Izby Biegłych Rewidentów (CE PIBR), która **nie powinna polegać na stwarzaniu konkurencji dla RO w odniesieniu do szkoleń z zakresu obligatoryjnego doskonalenia zawodowego**, ale na prowadzeniu zajęć dla wykładowców z oddziałów, szkoleń dla kandydatów na biegłych rewidentów, kandydatów na członków Rad Nadzorczych oraz członków tych Rad, sędziów, radców prawnych i adwokatów, zarządów itp. Ponieważ CE PIBR nie jest organem statutowym (nie wspomina się o nim w Statucie) – powinno być podporządkowane Dyrektorowi Biura PIBR;
- 10) przeprowadzenie przez KRBR, w porozumieniu z RO, działań zmierzających do racjonalizacji struktury regionalnej PIBR – w terminie do dnia 31 grudnia 2021 r.
- 11) opublikowanie na stronach internetowych RO oraz PIBR kryteriów przyznawania medali Izby; rozważenie zasady, że biegli rewidentzi uhonorowani medalami PIBR, nie wykonujący czynności rewizji finansowej, mogą zaliczać obligatoryjne doskonalenie zawodowe wyłącznie w formie samokształcenia;
- 12) systematyczne monitorowanie na stronach rządowego i sejmowego centrum legislacyjnego stanu prac legislacyjnych w zakresie dotyczącym biegłych rewidentów. Przy opiniowaniu aktów prawnych i w postępowaniu legislacyjnym ich dotyczącym uwzględnianie również interesu zawodowego biegłych rewidentów;
- 13) wspomaganie inicjatyw podejmowania przez podmioty audytorskie działalności lobbingowej w Sejmie;
- 14) organizowanie Walnych Zgromadzeń Biegłych Rewidentów oraz Krajowych Zjazdów Biegłych Rewidentów poza ścisłym sezonem audytowym (WZBR – w sierpniu/wrześniu, KZBR – na przełomie października i listopada);
- 15) publikowanie przez KRBR wstępnych materiałów na KZBR, dotyczących zwłaszcza Programu działania Izby, co najmniej na dwa tygodnie przed terminem pierwszego Walnego Zgromadzenia – tak, aby mogły być poddane dyskusji podczas tych Zgromadzeń;
- 16) wspieranie warsztatu pracy biegłego rewidenta poprzez:
  - a) rozszerzenie możliwości korzystania z konsultacji merytorycznych udzielanych przez zespół ekspertów PIBR również na zagadnienia dotyczące krajowych i międzynarodowych standardów rachunkowości,
  - b) wydawanie przez ww. zespół ekspertów oficjalnych komunikatów dla biegłych rewidentów w sprawach problematycznych, wymagających interpretacji (np. tworzenie lub nie rezerw na urlopy); stworzenie zbioru interpretacji dotyczących rachunkowości i rewizji finansowej (na wzór interpretacji podatkowych),

- c) zapewnienie, aby w wykazie tematów corocznych obowiązkowych szkoleń był również temat przygotowujący firmę audytorską do kontroli w trybie nadzoru publicznego,
- d) cykliczne publikowanie na stronie internetowej PIBR zanonimizowanych, najczęściej stwierdzanych nieprawidłowości podczas kontroli firm audytorskich.